A. F. Tempelaar

Het MAB vóór 50 jaar

januari 1938

Mr. D. Simons komt in dit nummer terug op hetgeen de voorzitter van het NivA, H. R. Reder in het vorige maandnummer heeft opgemerkt n.a.v. de instelling van een afzonderlijk examen voor gemeente-accountant. Simons blijft van mening dat de overheidsaccountant over een gedegen wets- en rechtskennis dient te beschikken, een diepte van kennis, welke niet door een aanvullende studie en examen - zoals Reder voorstelde - kan worden verkregen. Het betreft volgens Simons de propaedeuse, de voorbereiding tot de hoofdschotel der studie. Die voorbereiding zal geen afbreuk doen aan de grondigheid van het eigenlijke accountantsexamen. Ook vreest Simons geen verstarring van de ambtenaar-accountant. Terzake van de onafhankelijkheid meent Simons, dat op de keper beschouwd de ambtenaar-accountant zeker niet in een ongunstiger, eerder zelfs in een gunstiger positie verkeert om onafhankelijk op te treden.

Er zullen in het begin van de organisatie van een afzonderlijk examen ongetwijfeld enkele kinderziektes optreden, maar dat heeft volgens Simons het NivA destijds ook ondervonden.

Men heeft thans het voordeel dat men van de fouten van destijds kan leren. Over dit onderwerp bleven Reder en Simons het - in vriendelijke woorden verrat - oneens.

J. J. M. H. Nijst geeft een samenvatting van enkele in de laatste jaren verschenen artikelen betreffende de kostprijzen van elektrische energie. Allerlei kostprijsbegrippen en -onderdelen passeren de revue, zoals:

Kosten van stroomopwekking, als volgt te verdelen:

- kosten, verband houdend met de maximale belasting,
- kosten, verband houdende met de maximale hoeveelheid afgeleverde kwh,
- algemene kosten, geen verband houdende met de belasting en de afgeleverde hoeveelheid energie.

Kosten van stroomdistributie, te splitsen in:

- algemene kosten of afnemerskosten, geen verband houdende met de maximale belasting of de hoeveelheid afgeleverde energie,
- kosten, verband houdende met de maximale belasting t.w. hoogspanningsgeleiding en -distributie, laagspanningsgeleiding en -distributie,
- kosten, verband houdende met de hoeveelheid afgeleverde energie,

- kosten voor bijzondere leveringen en diensten, welke direct door de belanghebbenden worden gedragen (zoals openbare verlichting, meters, verhuur of verkoop van apparaten).

De spitsbelasting speelt een zeer belangrijke rol bij de toerekening van de kosten van het totale produktie-apparaat. Differentiële prijspolitiek wordt aanbevolen, waarbij zo dicht mogelijk moet worden aangesloten aan de marktwaarde welke de verbruikers aan de af te nemen energie toekennen. Die marktwaarden blijken zeer uiteenlopend te zijn. Het zou ons te ver voeren voor dit historisch verslag verder in details te gaan.

C. v. d. Burg besluit zijn artikelserie inzake de administratieve fabrieksorganisatie.

In de rubriek 'Uit het buitenland' deelt W. P. den Turk mede, dat in Duitsland een Spruchstelle in het leven is geroepen om bindend uitspraak te doen in geschillen tussen een accountant en de directie ener onderneming bij de verplichte controle van de jaarrekening. Het betreft de interpretatie van de voorschriften met betrekking tot de jaarrekening en van het jaarverslag, voor zover dit aan de goedkeuring van de accountant is onderworpen. Wanneer de accountant door de Spruchstelle in het ongelijk is gesteld, is hij praktisch verplicht de jaarrekening te tekenen, zoals deze op aanwijzing van de Spruchstelle is opgemaakt. Weigert de accountant dan toch, dan kan de directie bij de rechter vorderen de accountant tot tekenen te dwingen. Voorts stelt de accountant zich dan bloot aan tuchtrechtelijke vervolging. Ook de fiscus is aan de uitspraak van de Spruchstelle gebonden. Alleen de accountant en de directie kunnen zich tot de Spruchstelle wenden, niemand anders. De directie mag het alleen doen, wanneer de accountant weigert het Bestätigungsvermerk af te geven of daaraan een voorbehoud wil verbinden. Dus opmerkingen in het toelichtende rapport van de accountant kunnen nooit aanleiding zijn voor een procedure.

De kosten van een proces van de Spruchstelle komen altijd ten laste van de onderneming, ook al wordt de accountant in het ongelijk gesteld, tenzij blijkt dat het de accountant ontbroken heeft aan de nodige ernst bij het uitlokken van de procedure.

Volgens Den Turk is het onmogelijk dat er in de wereld accountants worden aangetroffen, die niet van de nodige levensernst zijn voorzien. Dus zal volgens hem de Duitse accountant nooit behoeven te betalen. Hij kan zelfs - als hij niet op gebrek aan ernst wordt betrapt - voor de tijd en de arbeid aan de procedure besteed, een declaratie bij zijn cliënt indienen; ook al is hij de verliezer.

Een Ierse rechter had geweigerd een wettelijk onderscheid te maken tussen de functies van accountant en auditor. Hij formuleerde zijn mening als volgt: Accountants may draw a professional and conventional distinction between auditing and accountancy to the effect, that in accountancy you may take things for granted and without vouching which you cannot do in an audit, and that accountancy may be a cheap and speedy job, while

auditing, whether full or partial, is not. This distinction has no basis of legal principle to support it. Whatever description accountants may care to give to their work is a matter of indifference to the law.

De redactie van *The Accountant* is het met die mening helemaal oneens. De accountant aanvaardt de gegevens die hem worden verstrekt en hij gebruikt deze tot het gewenste doel; de auditor aanvaardt deze gegevens niet zonder meer. Zijn kritische geest moet beslissen welke gevolgtrekkingen hij kan maken uit deze gegevens. Zou dat onderscheid niet meer worden gemaakt tussen accountant en auditor dan kan geen accountant van beroep veilig beperkt opdrachten aanvaarden, welke niet zijn vergezeld van een lijst van voorbehouden.

Redacteur Ch. Hageman constateert dat het in ons land toch wel anders is dan wat de redactie van *The Accountant* verdedigt.

In dit nummer schreven:

PROF. DR. J. S. ACHTERBERG, geboren in 1949. Studeerde bedrijfseconomie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Doctoraalexamen in 1973. Volgde accountantsopleiding aan de VU van 1978-1980 en is in 1986 gepromoveerd op het onderwerp Informatiemanagement. Sedert 1987 hoogleraar in de Bestuurlijke Informatiekunde aan de VU. Lid van de Werkgroep Administratieve Organisatie van het NIVRA en van de Werkgroep Managementfuncties in de Informatica van het NGI.

MEVR. DRS. M. J. BRAND, geboren 1965. Studeerde bedrijfseconomie aan de Rijksuniversiteit Groningen. Sinds 1 februari 1987 is zij aan deze universiteit verbonden als assistent in opleiding bij de sectie marktkunde en marktonderzoek van de vakgroep bedrijfseconomie, Faculteit der Economische Wetenschappen. Het promotie-onderzoek waarmee zij bezig is betreft de effectiviteit van marktinstrumenten op de industriële markt.

PROF. DR. S. W. DOUMA, geboren 1942, hoogleraar in de bedrijfseconomie in het bijzonder de organisatie van de onderneming aan de Economische Faculteit van de Katholieke Universiteit Brabant. Voorheen werkzaam als organisatie-adviseur, als merchant banker (venture capital-activiteiten), als wetenschappelijk hoofdmedewerker bij de Interfaculteit Bedrijfskunde in Groningen en als hoogleraar bedrijfseconomie aan de Open Universiteit.

PROF. DR. M. A. VAN HOEPEN, geboren 1948. Doctoraalexamen bedrijfseconomie NEH in 1972, accountantsexamen EUR in 1975, promotie aan de EUR in 1981. Vennoot Touche Ross Nederland en Nederlandse Accountants Maatschap. Raad-plaatsvervanger in de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam. Sedert 1982 hoogleraar bedrijfshuishoudkunde en accountancy aan de Economische Faculteit van de EUR. Diverse publikaties in boekvorm en artikelvorm.